

Homstvedt skole

Homstvedt skole

Homstvedt skole var også en klokkergård med 45 da jord og noe skog. I 1962 ble det kjøpt jord av Nordre Homstvedt og skolehuset ble hygget. I 1910 hie huset påbygd med en etasje og skolen fikk et klasserom til. Skolehuset er ikke forandret utvendig, selv om eiendommen nå er i privat eie.

Noen minner fra Homstvedt skole

Ved Karl Ole Engen

Jeg begynte på skolen i 1935. Mor var med, og på veien gikk vi innom Homstvedt hvor vi fikk følge av Minda og Øivind Sandem til vår første skoledag. Jeg følte meg trygg da Øivind kom med. Han kjente jeg fra før, og vi var kompiser. Vi satt på samme dobbeltpult i sju år på skolen. Det var fire jenter og to gutter. Gunvor Hersleth, Gerd Torper, Borghild Skjønberg, Julie Synnes, Øivind Sandem og meg. Vi ble tatt i mot av Marie Gjerud, født Østlie. Vi skulle kalle henne med fornavn, bare - Marie. Hun hadde de første fire klassene, 5. 6. og 7. gikk hos skolestyrer M. Sandem.

Historien forteller

Etter at omgangskolen var slutt, ble Homstvedt fast skole fra 1861. Den første tiden holdt den til i leide lokaler hos Frantz Hansen Homstvedt, men allerede i 1862 kjøpte kommunen jord av Nordre Homstvedt og bygget skolestue her. I 1910 ble huset påbygd en etasje. Etter påbyggingen fikk skolen et klasserom til, og det ble åpnet plass for lærerinne. Lærer og klokker Martin Sandem var ansatt i 1908 og Marie Gjerud ble ansatt i 1918, med fast stilling fra 1920. Lærerinneposten var i mellomtiden, etter tilbygget, delt mellom Tenor, Melleby og Homstvedt. Lærerinne Hilda Nordlie fungerte delvis i den nyopprettede posten en tid. Hun flyttet til Mysen.

Homstvedt skole var klokkergård med ca 45 dekar jord og noe skog. Eiendommen er nå i privat eie.

Skolehuset er ikke forandret utvendig og har samme utseende som da jeg gikk på skolen. Det var to klasserom i første etasje og ett kontor. Ett rom for småskolen for de fire første klassetrinnene og ett til de tre siste klassene.

I annen etasje var det to leiligheter. Her bodde ho Marie - og også Andreas Svendsen og kona, som var vaktmestere til Arnt Johansen overtok. Det var vedfyring i klasserommene.

De første friminuttene var Øivind og jeg på farten rundt på bruket Han var kjent fra før. Vi var i låven og fjøset hvor det var plass til et par kuer, gris og høner. I underlåven sto en flott racerbil som tok en viss oppmerksomhet. Potetkjelleren lå mellom låven og bryggerhuset.

Bak bryggerhuset var det en plass hvor vi slo på munk, et fint skogområde like bak skolen som var flittig i bruk både sommer og vinter, og "Juliusbakken" var skibakke.

I bryggerhuset var det vedskjul og ett rom for vaktmesteren. Vaktmester (pedell) var Arnt Johansen Han hadde bare en arm. Han bodde på Roa ei tid, men flyttet seinere til Opsahl. Han gikk på arbeid den lange veien morgen og kveld.

Skolearbeid

Da vi begynte skolen, stod vi og sang. Jeg husker at vi svært ofte sang «Kjærlighet fra Gud, springer like ut», «Alltid freidig når du går» m.fl. Vi leste «Fadervår» hver dag. Vi avsluttet også dagen med sang. Marie leste for oss fra en spennende bok, og vi ventet alltid på fortsettelsen.

Jeg kunne ikke skrive og lese. Det eneste jeg kunne var å telle, «Fader vår» og syngte - for det hadde mor lært meg. Jeg hadde mye å lære hvis jeg skulle ta igjen de flinkeste. Julie var datter til presten, og hun var flink. Jeg hadde et godt øye til henne, for hun var snill og god mot oss alle (var det min første forelskelse?)

Vi gikk på skolen annenhver dag.

Klasseinndelingen var slik at første og annen klasse gikk sammen. Den første tiden var nok noe preget av dette, særlig i friminuttene. Vi i første måtte fire på mange områder for overmakten i annen klasse. Mye nytt lærte vi på godt og på vondt sammen med dem.

Skolearbeidet på skolen og som lekse hjemme var å skrive tall og bokstaver i en skrivebok. I ABC-en sto det bokstaver som vi måtte lære, og etter et par år kunne vi sette bokstavene sammen til ord og lese stykker fra ABC-en.

Vi fikk etter hvert mer lekser, men det ble så som så med lekselesning. Jeg måtte delta i arbeidet hjemme, for noe kunne en smågutt brukes til på et gårdsbruk.

17. mai

Den store dagen på skolen var 17. mai. Da var mor og noen ganger far med. Vi kjørte hest. Vi barna stilte opp i rekker med flagg og de fineste klær. Jeg hadde fått ny lue med blank skygge, hvite tøysko, halvlång bukse og ny skjorte, begge deler sydd av Magnhild Skjærtvedt. Vi marsjerte med sang og hurrarop. Det var ikke så mange som stod etter veien, men gleden ble synlig og større når vi passerte gårdstun og bosteder. Melleby skole møtte vi i Visterkrysset. og begge skolene marsjerte samlet til kirken hvor vi overvar gudstjeneste for dagen. De voksne var på skolen. De kokte kakao, kaffe og laget saft - valgfritt til medbrakt niste med kokt egg, skinke, innkok, hvitost m.m. Vi var jo sultne etter lang marsj, så det smakte med mat. Siden var det sekkeløp, hoppe bukk, hoppe jentebukk, siste par ut, slå på ringen med mer. Leken var ledet av lærerne og andre voksne og varte til langt på kvelden

Tiden gikk og vi kom opp i annen klasse. Det betydde at nye elever begynte i første. Det var mange gutter som begynte det året. Øivind og jeg var jo kjent. Vi tok med en del av guttene på rundtur for å vise lekeplasser, «Juliusbakken» med mer. Dette tok for lang tid. Vi kom seint til timen som Marie hadde ropt inn til for lenge siden. Da husker jeg at Øivind og jeg fikk skjenn. Det var leit, for vi mente at vi hadde gjort de nyankomne en tjeneste.

En annen gang var vi i bryggerhuset. På loftet var

det lager av bord og lignende som ble brukt i sløydundervisningen. Noen jenter var kommet opp på loftet, og det ble kastet et bordstykke ned. Dette bordet traff meg i hodet, og det delte seg i to deler. Det gikk greit med meg. Jeg ble noe forundret over at Julie husket dette og tok det opp med meg på vår konfirmantfest over 50 år etter at dette hendte.

Da vi kom opp i femte klasse, skulle vi ha sløyd. Jeg skulle lage en blomsterpinne. Jeg fikk et emne som skulle høvles på alle fire kanter. Det gikk ikke så bra, og da kom læreren, Sandem, bort til meg. Han tok et godt tak i øret mitt i det han sa «Åssen står du og høvler a· guttl!». Øret var sårt lenge etterpå. Tiden på skolen gikk som vanlig gjennom årene vi gikk for læreren. Det kom flere elever i klassen vår, Sverre Trømborg, Anne-Mari Haga, og Trygve Bråten.

Niende april 1940

Vi gikk på skolen som vanlig I første friminutt fikk vi se 4-5 svarte fly som krinset over Høytorp fort. Sandem kom ut og fortalte at Norge var i krig med Tyskland. Skolebestyreren sa at vi måtte pakke sammen skolesekken og komme oss hjem. Det gikk ikke så lenge, noe over en uke, før vi var samlet på skolen igjen. Det ble ikke noe forandring på skolearbeidet. det gikk sin gang og alt var som før.

Det ble en forandring i 1942. Quisling ble ministerpresident I. februar 1942, og da kom det menn med et bilde av Quisling. Over tavlene fikk bildet sin plass rett imot elevene. De hadde nok en baktanke med den plasseringen. Jeg syntes han var morsk, der han hang og så nedover på oss.

Homstvedt skole 1.-4. kl. ca. 1940

1. rekke fra v. Elsie Vister, Ingrid Våler, Haldis Våler, Julie Våler, Johan Vesteng, Arne Heiestad, Ella Hansen, Ruth Synnes, Liv Gjerud, Solveig Kristiansen, Harald Korterud, Øivind Sandem, Karl Ole Engen
2. rekke fra v. Astrid Østli, Aslaug Vesteng, Åse Svendsen, Aslaug Høitomt, Johnny Revhaug, Klaus Haug, Helge Johansen, Thor Høitomt, Arne Hersleth.
3. rekke fra v. Astrid Skjønberg, Marry Heiestad, Borghild Skjønberg, Gunvor Hersleth, Åse Hagen, Astrid Engen, Julie Synnes, Gerd Torper, Else Lie, Reidar Johansen, Bjarne Mikarlsen, Sverre Venta. Bakerst Lærerinne Marie Gjerud

Dette året stod jeg for presten i Hærland kirke. I den anledning fikk min årsklasse en bok «Sagaen forteller» fra Ministerpresidenten.

Veien til skolen var lang. Jeg gikk på ski til skolen om vinteren. Tyskerne var mye i Rustadkroken. De hadde manøver. En gang jeg skulle på skolen hadde et tysk kompani tatt stilling langs veien mot Rustad. De lå slik at de hadde børsepipene inn mot veien der jeg skulle gå. Jeg passerte mange børsepiper før en soldat sto opp og løftet geværet til slag mot meg. Jeg ble helt stiv av redsel og stoppet. Det var tussemørkt,

men da jeg oppdaget at han smilte til meg og lot geværet falle ned i samme stilling som før, var det virkelig et befriende smil jeg aldri vil glemme. De andre soldatene lo og hadde moro av forestillingen.

Jeg kom hel til skolen også denne dagen. Jeg var ferdig med folkeskolen i 1942, men jeg ble kontrollert mange ganger av tyskerne på veien til og fra andre skoler som jeg gikk på under krigen.

I Ramstadkrysset var det ofte kontroll både dag og natt.